

SLOVENE

Političen list za slovenski narod.

Naročnine in inserate sprejema upravnništvo v Katol. Tiskarni Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, ne frankovana pisma ne v sprejemajo.

Uredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvenredno nedelje in praznike ob pol 6. uri popoldne.

Štev. 102.

V Ljubljani, v sredo, 6. maja 1903.

Letnik XXXI.

Viljem II. v Vatikanu.

Zopet je šel mogočen vladar v Vatikan ter se je podvrgel vsem predpisom onih določb, katere so se zdele papeštvu potrebne, da varujejo njegove zgodovinske pravice do večnega Rima.

Če je liberalno in protestantovsko novinstvo že z jezo gledalo, da je angleški kralj Edvard VII. šel v Vatikan, mu je pa še mnogo neljubše, da gre nemški cesar z vsem pompom svojega cesarstva demonstrativno k papežu, in sicer v času, ko se nemški centum s sigurno nado na zmago pripravljaja k volitvam.

Nemški cesar je šel k papežu z obema svojima sinovoma. Ob 9. uri 50 min. je zapustil Kvirinal in se peljal v palačo Caffarelli, ker je bila služba božja. Zajutrek je bil pri pruskem poslancu pri Vatikanu baronu Rotenhanu. Ob cesarjevi desnici je sedel kardinal Rampola, ob levisi kardinal Agliardi, nasproti cesarju baron Rotenhan; dalje prestolonaslednik in kardinal Gotti na desni, na levi pa princ Eitel in papežev major domus.

Ob 2. uri 50 min. popoldan je zapustil cesar Viljem poslaništvo in se peljal v Vatikan. Pred poslaništvom je bila zbrana ogromna množica ljudstva, da bi videla nemškega cesarja, odpravljajočega se v Vatikan. Vsa pot je bila polna ljudstva, ki je glasno pozdravljala vladarja. Od poslaništva pa do Vatikana je bil postavljen vojaški špalir in godba, ki je igrala nemško himno. Na trgu sv. Marte je stalo okoli 800 nemških romarjev iz Kolina z zastavo, ki so priredili cesarju prisrčno ovacijo.

V Vatikanu so cesarja pozdravili najprej nemški škofje, in na to je bil sprejet od papeža. V sprednji sobi sta čakala princa, ko je bil cesar skoro pol ure pri sv. Očetu. Sprejem je bil izredno prisrčen. Papež je šel cesarju nasproti in ga prav po očetovski pozdravljal. O razgovoru se je čulo le to, da je papež omenil tudi zadevo »Babel und Bibel«. Če je to poročilo istinito, potem je papež jako fino izbral ravno ono stvarino, iz katere se najlepše vidi razlika med nezmožljivim papeštvom in med versko propadajočim protestantstvom. Kajti nemški cesar kot protestantovski cerkveni poglavar — episcopus episcoporum — je nedavno demonstrativno poslušal in odlikoval učenjaka, kateri je očitno tajil vse temelje krščanstva in božje razodetje. Viljem, kateri si daje kot cerkveni poglavar protestantovski svoje pridige v domačem krogu sestavljati od dvornih pastorejv, da jih bere, je pač mogel tu pri svetem Očetu spoznati, kje da je neomahljivi steber resnice in nerazrušna skala, okoli katere se naj zbera vsi narodi v ediniosti.

Za cesarjem je sprejel sveti Oče oba princa in potem predstavil vladarju vse člane svoje družine. Papež je cesarju in princema podaril za spomin krasne mozaike.

Potem je šel cesar s princema obiskat kardinala Rampollo, pri katerem se je mudil deset minut.

Sicer se niso mogle v tem kratkem času obravnavati nikake politične zadeve, a vendar je ta obisk velikega političnega pomena. Cesar Viljem je prišel v Vatikan ravno tako, kakor kak katoliški vladar. Kakor njegovi predniki, ki so nosili rimsko cesarsko krono, je pozdravljan tudi on v Rimu od svojih katoliških podanikov. Tu vidi, da

»ultramontanstvo« ne škoduje domoljubju. Tudi cesar je šel »ultra montes«...

Dalje je znamenito, da se je ta obisk vršil z vso slovesnostjo. Cesar je v vsem svojem obnašanju priznal veljavo papeštva.

A ne kot cesar, Viljem II. je šel v Rim tudi kot oče: predstavil je papežu tudi svoje otroke.

Ne smemo sicer precenjevati zunanosti; saj je gotovo, da je cesarja Viljema k tej prijaznosti do papeštva nagnila pred vsem moč katoliškega centra. V tej vzorni politični organizaciji, katera je danes najvplivnejša na Nemškem, in kateri je moral vladar sam že priznati velike zasluge, je mogel pač videti, kolika kulturna sila je v katolicizmu. A vendar nas navdaja z veseljem, da danes, ko so se po Nemškem toliko trudili, da ločijo narode od Rima, vladarja iste Nemčije vidimo na poti v Rim.

Državni zbor.

Dunaj, 5. maja.

Čehi in vlada.

Dne 26. aprila so zaupniki mladočeške stranke v Pragi soglasno sprejeli resolucijo, v kateri poslancem priporočajo, naj ostanejo v odločni opoziciji proti vladi, obstrukcijo pa uporabijo le v skrajni sili. Zato je večeraj iznenadilo parlamentarne kroge poročilo iz Prage, da radikalni »Narodni Listy« in konservativni »Hlas Naroda« poslancem priporočata obstrukcijo proti vladi. »Narodni Listy« so itak vedno zagovarjali obstrukcijo, torej ta bojni glas ni nikogar iznenadil, pač pa »Hlas Naroda«, ki je glasilo staročeške stranke, oziroma zeta pokojnega dr. Riegra. »Hlas Naroda« trdi, da parlamentarne razmere češkim poslancem vsiljuje orožje obstrukcije proti vladi, ki baje po svojih organih zatira češki narod. Tako nekda predsednik višjega deželnega sodišča v Pragi povsod pospešuje nemštvo. Te pritožbe pa niso nove, zato tudi ne morejo biti povod ne nadni razburjenosti v češkem taboru. Verjetneje je, da hočejo mladočeški poslanci priti iz zagate, v kateri so. Poleg naše »Slovanske zveze«, ki s češkimi poslanci vsopredno postopa, danes češki klub nima v zbornici nobene zaslombe, oziroma ožje zveze. To so neprijetne razmere za veliko stranko, ki je pred kratkimi leti še odločevala v parlamentu. S tem nočem grajati, marveč le konstatovati dejstvo. In to dejstvo je ravno, ki sili češke poslance, da store odločen korak na levo ali desno. Danes pa so razmere še tako nejasne, da morajo češki poslanci dobro premisliti, predno se odločijo za obstrukcijo.

Gotovo pa je, da so razmere mej vlado in češkimi poslanci skrajno napete. Dokaz temu je, da z vlado ne občujejo in da se češki minister dr. Rezek že dolgo časa ni prikazal v zbornici. Damoklejev meč obstrukcije visi zopet nad zbornico in nevarnost obstrukcijske točke ni izključena.

Vladna glasila se posmehujejo mogoči češki obstrukciji ter prete z biči. Ta način vladnega pritiska more doseči ravno nasprotno, češar vlada želi. Poraženemu nasprotniku je treba zidati zlate mostove, ne pa mu strgati koren. To more vsako stranko, ki ni naredila politične oporoke in ima še trdno zaslombo v narodu, prisiliti do obupnega boja, ki more več škoditi skupnosti, nego stranki sami.

Le pomislimo, da koncem tekočega leta poteko najvažnejše trgovinske pogodbe z vnanjimi državami, v prvi vrsti z Nemčijo

in Italijo. Če hoče naša država — in to mora že iz gospodarskih razlogov — obnoviti trgovinske in carinske pogodbe, mora najprej imeti za podlago avstro-ogrsko trgovinsko in carinsko zvezo. Ravno to zadnje vprašanje pa ni še rešeno v odsekih, in vlada bo morala govoriti o veliki sreči, ako pride avstro-ogrsko pogodbo začetkom junija v drugem branju v zbornici na vrsto. In ni je stvarine, pri kateri bi bila večja prilika za večmesečno mehanično obstrukcijo, kakor je ravno to obširno in zapleteno vprašanje.

Da, vladni krogi odgovarjajo, da more vlada tudi s § 14. uveljaviti pogodbo. Dobro, to bi bilo sicer na videz ustavno, ker je § 14. v državnem temeljnem zakonu, toda tega paragrafa »ratio legis« je povsem druga. Vprašamo pa: Ali ne visi v zraku taka zveza med državama polovicama, ako se opira le na podpise gospodov ministrov brez ustavnega odobrenja v obeh parlamentih? To bi bila »de facto« le personalna unija.

Pa recimo, da bi pozneje oba parlamenta odobrila pogodbo, ostane še nerešeno glavno vprašanje, ali hočejo in morejo vnanje države z našo državo skleniti trgovinske in carinske pogodbe, ki nimajo parlamentarnega odobrenja, ustavnega znaka?

Po naši sodbi ne, in že to je vzrok, da mora vlada imeti parlament pri rokah. Ako pa to hoče in mora, potem pa v istini ne razumemo posmeha, ki šušti v gozdu vladnega časopisa. Že z ozirom na skupne gospodarske koristi želimo, da parlamentarni stroj zopet ne obstoji, ker te koristi so večjega pomena, nego katerasibodi vlada ali stranka.

Zbornica nesklepčna.

V današnji seji je bil kot prva točka dnevnega reda na vrsti znani nujni predlog dr. Stranskega.

Kot generalni govornik za nujnost je moravski poslanec Reichstädter predčital dolg govor, ki merda ni potekel iz njegovega peresa. Napadal je nadškofa dr. Kohna in katoliško narodno stranko z očitani, ki niso v nobeni zvezi s Stranskim predlogom. Sicer pa so ga poslušali le češki radikali. Po kratkih besedah predlagatelja dr. Stranskega je zbornica s 70 proti 35 glasovom sprejela nujnost predloga, torej ravno s potrebno dvotretjinsko večino. Nad polovico poslancev se je odtegnilo glasovanju. Predlog sam po sebi je po ustavi opravičen, toda v teku razprave je dobil tako politično in proticerkveno lice, da so se glasovanje odtegnili mnogi, ki bi sicer glasovali za predlog.

V meritorni razpravi sta vsenemška poslanca dr. Eisenkolb in Malik surovo napadla naprave katoliške cerkve. Češki radikalec Choc je svojim ožjim tovarišem v češkem jeziku ponavljal že znane zabavljice iz raznih listov.

Dr. Hruban, član »Slovanske zveze«, je odločno zavrnil vsenemške napade na katoliško cerkev. Ako je dotični poštni uradnik zlorabil svojo uradno dolžnost, dobro, naj se stvar preiskuje ter krivce kaznuje, a iz tega slučaja ni treba orožja kovati proti katoliški cerkvi. Mej govorom so mu vsenemci glasno ugovarjali.

Dr. Hruban pa je zavrnil tudi svojega sorojaka Reichstädterja, češ, da je katoliško-narodna stranka na Moravskem popolnoma neodvisna od nadškofa dr. Kohna, ki iz svojih bogatih dohodkov še nikdar ni dal vinarja za stranko.

Ko pa se je vršilo glasovanje o predlogu samem, je bilo v zbornici le 96 poslancev. Ker zbornica ni bila sklepčna, je podpredsednik dr. Žaček ob pol 2. uri zaključil sejo. Prihodnja seja je danes teden.

Pripomnim še, da je poslanec opat Baumgartner v imenu nekaterih stanovskih tovarišev predčital izjavo, v kateri

ugovarja, da bi zbornica sklepala o stvarih, ki so popolnoma notranja cerkvena stvar. O tem ima pravico soditi cerkev sama, oziroma rimska kurija.

Ogrska — tuja država.

Začetkom današnje seje je g. minister-ski predsednik takoj odgovoril na dve interpelaciji. Poslan. Schönererju je rekel, da avstrijska vlada nima nobene zakonite pravice, vtikati se v ogrske parlamentarne razmere. Ogrska vlada sama naj skrbi, kako pomiri obstrukcijo. Zato tudi ni povoda, da bi nagodbeni odsek pretrgal svoje delo.

Dogodki na Hrvaškem.

»Slovanska zveza« pa je, kakor sem že poročal, vložila interpelacijo glede dogodkov na Hrvaškem. Ministerski predsednik je odklonil odgovor, češ »da ne vidi temnih senc« in da ta stvar ne spada v avstrijski državni zbor.

Dogodki na Hrvaškem.

V Zagrebu se je za zdaj prebivalstvo pomirilo ter po ulicah ne stražijo nič več orožniki, nego samo domače redarstvo; le po noči se pomnože straže tudi po dolnjem mestu, dočim je gornje mesto vedno zastraženo radi banove osebe. Sinoči so še v Primorski ulici vjeli in zaprli deset demonstrantov. Orožnikov pa zdaj tako nimajo dosti v Zagrebu, ker so se morali raziti na razne kraje po deželi, posebno v Karlovac in zdaj tudi v Križevce, kjer je nastal pravi upor proti javnim oblastim.

V križevskem kotaru pašuje že dalje časa kotarski predstojnik Trnski na veliko nezadovoljstvo tamošnjega dobrega naroda. Vse tožbe proti temu samovoljnemu in nasilnemu poglavarju niso nič izdale; vlada ga je trpela na istem mestu ter bila z njim seveda zadovoljna. Narodu pa je bilo tega tiranstva preveč. V vasi Opatovcu se je narod vzdignil ter zahteval, da se puste neki po nedolžnem zaprti možje na svobodo. V ta kraj je zdaj prihitel sam predstojnik ter mislil z občinskimi redarji narod prisiliti na pokornost. Toda prevrtil se je. Narod ga je obdal od vseh strani, vjel in zaprl in zdaj zahteval od njega, da izda pismeno zapoved, da se izpuste zaprti kmetje. Toda to ni bilo še dosti. Narod se je lotil tudi občinskih biležnikov. Čudno to sicer ni, kajti ti biležniki so za hrvaškega kmeta zares pravi odevi in samosilniki. Zdj se je narod hotel osvetiti, pa je v dveh občinah napadel svoje biležnike, jih pretepel in izmrcvaril ter vsa njihova posestva pokončal. Narod je moral biti silno razjarjen, da so se mogle dogoditi take grozovitosti. To so žalostni nasledki današnje uprave na Hrvaškem, ki ni nikjer za nič drugega skrbela, nego da se preskrbi povsodi večina sedanji vladi. Vse politične oblasti so delale in delajo še zdaj le za mažaronsko večino; za gmetni napredek naroda pa ti ljudje niso imeli nikdar smisla. Celo protivijo se vsakemu delovanju na tem polju ter ne dopuščajo, da se snujejo gospodarske zadruge, podpirane od poljedelske banke v Zagrebu. Ta slaba uprava pa rodi take prikazni, kakoršna je omenjena.

Pa tudi v samih Križevcih se je narod razjaril ter je tamošnjemu vlastelinu in zdaj mažaronskemu poslancu na njegovem dvorcu naredil mnogo škode. Drugi vlastelin Fodroci pa bi bil skoraj zaglavljen, da ga ni rešila njegova hči. Narod se je zbral namreč pred njegovim dvorcem ter zahteval od njega, da mu izroči bana, češ da ga je prišel obiskat. Vlastelin je hotel narod pomiriti, da pri njem ni bana, toda hišnih vrat ni hotel odpreti; celo zagrozil je narodu z orožjem. Tedaj je narod planil na dvorec, vdrl vanj in slaba bi se bila godila vlastelinu, da ni njegova hči prihitela pred razjarjene kmete ter jih pomirila, češ da jim hoče vse odpreti in pokazati vse prostore, kar jih je pod streho, da se sami prepričajo, da ni bana v njihovem dvorcu. Narod je vse preiskal in

pregledal, a ko ni našel bana, se je mirno vrnil, odkoder je prišel.

Toda nemiri trajajo še dalje, in kotarski predstojnik Trnski je ostal interniran od kmetov, dokler ni menda rešen od vojaštva, ki je odšlo včeraj s posebnim vlakom v Križevce. Kotarski predstojnik Trnski je baje suspendiran, ker je bržkone on največ kriv vse te nesreče. Že včeraj je bila oglašena nagla sodba za celi kotar križevski. Naglo sodbo je oglašil veliki župan belovarsko-križevski v sporazumu s tamošnjim predstojnikom sodnega stola. Svar je bila »nujna«, ker sicer oglašila naglo sodbo le ban s predsednikom stola sedmorice. Zdaj se pa ni dalo čakati, da se izda naredba iz Zagreba, nego so jo izdali v Belovaru, samo da se more prej postopati proti upornikom (!). Zdaj se bode vladalo v tem kotaru z naglo sodbo — potem mora biti mir in red. Če bo!

Demonstracije, ki so se godile zadnje dni v Zagrebu, so dale povod opozicijskim mestnim zastopnikom, da spregovore nekoliko besed o tem dogodku, premda je po sedanjem občinskem redu na Hrvatskem izključena vsaka politična razprava iz občinskih sednic ter more biti zastopnik, ki se upa o političnih zadevah govoriti, celo kaznovan z občutljivo denarno kaznijo. Vendar pa v včerajšnji sednici zagrebškega mestnega zastopstva opozicija ni mogla molčati ter je zastopnik Timet vprašal župana, kaj bo s stroški za vojsko, ki so jo rabili proti demonstrantom, kar ni bilo potrebno, kajti le nasilna vlada hoče precej s silo zadušiti vsako demonstracijo. Župan je seveda zabranil govorniku dalje govoriti na ta način, pa izjavil, da se zdaj še za stroške ne vé, vsekakor pa bode občina plačala stroške za nastanjen vojsko, o drugih stroških pa bodo odločile politične oblasti.

Opozicija ni sprejela odgovora na znanje, na kar je župan porogljivo odgovoril, da je to njemu vse eno, če opozicija sprejme odgovor na znanje, ali ne. Vidi se, da hočejo mažaroni v mestnem zastopstvu posnemati v vsakem pogledu mažarone v saboru, kar jim pa ne služi na čast.

Prav očabno je odgovarjal župan tudi zastopniku Gasparoviću, ko ga je le ta vprašal, kdaj bodo vendar prenehale straže pohajati mestne ulice, ker se je narod zdaj vendar že pomiril. Župan je odgovoril, da ni še čas, da se straže umaknejo; vsega tega ne bi bilo, ko bi meščani njega poslušali, ko jih je opominjal na mir, a takrat niso hoteli, naj pa zdaj trpe. Kaj ne da, da se tak župan ne najde tako hitro, ki bi tako po očetovsko skrbel za svoje meščane, kakor zagrebški? Je pač oduševljen mažaron.

Vihar pa je nastal v sednici, ko je zastopnik Gašparović predlagal, da se trgu Khuen-Hedervaryjevemu da kakšno drugo ime, ker so do zdaj že trikrat potrgane ploče z napisi, pa ima občina radi tega nepotrebnih stroškov. Kot sršeni so skočili na te besede mažaroni na noge in podžupan je tako nedostojno zavrnil predlog Gašparovičev, da je bila vsa opozicija razžaljena, pa je za to tudi zapustila dvorano. Razumi se, da se bode za ploče Khuen-Hedervaryjevega trga našlo vedno dosta denarja v mestnej blagajni, dokler bodo tukaj mažaroni gospodarili.

Včerajšnji »Agramer Tagblatt« je bil zopet v naglosti konfisciran in sicer radi kratkega posnetka iz članka dr. Mazure glede mažarske zastave proti dr. Tomažiču. Vse članek je prinesel »Obzor«. Dokazano je v tem članku, da ni dr. Tomažič resnice pisal, nego vse samo po svoje zavijal in dokazoval, da sme mažarska zastava viseti tudi na Hrvatskem. Danes pa je dobila uprava »Agramer Tagblatt« naznanilo, da se je konfiskacija izvršila neprestavno. List pa je izšel že v drugi izdaji. Kdo bo plačal stroške? Mažaronske oblasti so že tako zmešane, da ne vedo, kaj smejo in kaj ne smejo konfiscirati. So zares že čudni odnosi na Hrvatskem!

O nemirih v Glogovnici se poroča, da so bili tudi v sosednjih krajih veliki nemiri. V nekem sosednjem kraju se je moral občinski predstojnik skriti v neki sod, kjer so ga pa kmetje skoro zasledili. Kmetje so nalili v smet vodo in predstojnik je moral vstrajati dalje časa v tej situaciji.

Prelepljeni paragraf. Malokateremu bo znano, da ima hrvatsko ogrska nagodba tudi paragraf, ki je prelepljen z drugim za Mažare ugodnejšim besedilom. Ko je cesar podpisal l. 1868 sklenjeno nagodbo, so Mažari paragraf, tičoč se Reke, preleplili z drugim sebi ugodnim in za Hrvate neugodnim besedilom. Ta kričeči slučaj se je mogel izvršiti, ker ban ne pusti navadnim umrljivim osebam pogledati v nagodbo. Neki nadvojvoda ni verjel, da bi bilo to mogoče, in je zahteval od bana, naj mu pokaže nagodbo. Ban ni mogel odrediti nadvojvodi in mu pokazal nagodbo. Nadvojvoda je s svojimi očmi videl, da je dotični paragraf res prelepljen in da je napisano preko

tega drugo besedilo. Sarkastično je dejal nadvojvoda: »Mažari so povsod mojstri, še pri lepu in škarjah!« Radi tega so pričeli Mažari tako gonjo proti nadvojvodi, da je bil končno prestavljen iz Zagreba. Ali je čudno, da narod takih protizakonitosti ne more več mirno prenašati?

Zavod sv. Hieronima v Rimu.

Sedaj je končno vendar definitivno rešeno preporno vprašanje glede lastninske pravice do tega slovanskega zavoda v Rimu, ki so je spravili na dnevni red nekateri Pseudo Dalmatinci. Rimsko sodišče je namreč dotično tožbo za vrnilo z motivacijo, da v tej zadevi ni kompetentno. Tožitelji so obsojeni na plačilo vseh naraslih stroškov. S to razsodbo je slovanski zavod zopet vrnjen svojemu namenu, ki mu je služil v letih 1453 do 1870 in postal zopet zavetišče za ilirske oziroma hrvatske romarje. Do ustanovitve avtonomne uprave se je za vodstvo zavoda določil sekvester.

Iz ogrske zbornice.

Mej novimi interpelacijami, ki so jih vložili v včerajšnji seji ogrske zbornice opozicijski poslanci, je najpomembnejša ona posl. Lovaszy v zadevi avstro-ogrskoga brodovja pred Solunom. Interpelant je prašal min. predsednika, če so resnična poročila o odhodu avstr. vojnih ladij in če jim res slede še druge, ter kakošen namen ima tako velika (!) demonstracija. Konečno je zahteval pojasnila, se li ne namerava stalno zasesti mesta Soluna in ondote luke in če to vmešavanje v balkanske zadeve naše monarhije ne zaveže v zapletaje. — Razprava o ex lex stanju je bila zelo kratka, ker so govorili le trije opozicijski poslanci. Polony je zahteval, naj se poročilo vrne vladi. Splošno veselost je vzbujal poslanec Endrey, ki je Szella opetovano nazval »gospoda poslanca tovariša in bivšega ministra« koga predsednika. Ko je baron Fejervary končno hotel odgovoriti na neko interpelacijo, je posl. Barabas opozoril, da je ura že 2 in podpredsednik je moral sejo zaključiti.

Italija in trozveza.

Povodom zadnjega dvornega obeda ob obisku nemškega cesarja je padlo več besed, ki jih evropsko časopisje najrazličneje komentira. Napitnici italijanskega kralja in nemškega cesarja sta pokazali, da so razmere mej obema državama kar najpristranejše, da, mnogi mislijo, da so se v zadnjem času in ravno vsled obiska zdnoto zboljšale. Italijanski listi pišejo o tej zadevi: Tekom zadnjih let so se razni poklicani in nepoklicani krogi mnogo trudili, da bi ločili Italijo od obeh centralnih velesil. Tla za tako agitacijo so bila silno ugodna: slavofilna (!) tendenca kraljeva, njegovo sorodstvo z dvoroma v Rusiji in Črnigori, irendentistiška nuansa Zanardellijevega ministerstva, zblizanje Italije k Franciji, posebno pa nespretna politika grofa Goluhovskega, vse to je prav prišlo nasprotnikom trozveze. Spretnost nemškega cesarja, njegov vpliv in simpatije, ki jih uživa v Rimu, posebno pa izredna delavnost nemškega državnega kancelerja, so pa premagali vse ovire. Viljemov obisk je utrdil trozvezne vezi, kar moramo v interesu miru toplo pozdravljati. — Tako piše neki italijanski diplomat, ki glede tretjega člana v trozvezi, Avstrije, o kateri se pa te dni v javnosti sploh ni govorilo, nadaljuje takole: »Marki Visconti Venosta je več nego enkrat naglašal: Zveza z Avstrijo je Italiji potrebna, kajti brez zveze bi ti državi niti dve leti ne mogli v miru živeti. — To mnenje, ki je splošno v Italiji, je napotilo Zanardellija, da je tako hitel z obnovitvijo aliance. Ko bi se zveza ne bila obnovila pred odpovedjo trgovinske pogodbe, bi imeli danes državi z ozirom na nemire na Balkanu mnogo povedov za vojsko. K temu pride v poštev posebno to, da bi bila v Italiji vojska proti Avstriji zelo popularna«. Z navedenimi vsticami hoče torej ital. politik dokazati, da je obisk nemškega cesarja v Rimu tudi za našo monarhijo velike važnosti ter da se sedaj ni bati za evropski mir. — Poučeni krogi seve trdijo, da je iskala Nemčija v prvi vrsti svojih koristi.

Po čem še hrepene francoski framasoni?

Prvi in zadnji cilj framonstva je smrt katoliški cerkvi in njeni duhovščini. Ker v Franciji v tem oziru še niso toliko »napredovali«, je vložil posl. Pressense liberalni skupini načrt zakona o razmerju cerkve do države, ki ga je poleg te soglasno sprejela tudi socialistička skupina in ki določa: »Duhovščini se ustavi vsaka plača. Duhovniki, ki so nad 45 let stari in nad 20 let v službi, naj dobe k večjemu 600 frankov pokojnine. Občine naj nalože doklade vsem cerkvenim posestvom, če se ne dokaže, da jih ne podpira ne občina ne država. Vsa poslopja, cerkve in župnišča, se morajo dati v najem meščanskim družbam v kulturne in izobraževalne namene. Nove cerkve se ne smejo

graditi. Kaznovati se mora vsak duhovnik s kaznijo od 500 do 5000 frankov, če zabavlja vladi, branje vsakega »hujskajočega« spisa (pastirski listi itd.) se kaznuje z globo od 1000 do 10000 frankov. Cerkevna opravila se smejo ravnotako nadzirati, kakor drugi shodi.« — Tako umevajo »svobodov«. Pri sedanjih razmerah v Franciji se svet ne bo posebno šutil, če obvelja ta zakon.

Iz brzozavk.

Avstrijska kvotna deputacija je včeraj popoldne izvolila za načelnika grofa Schönborna, za namestnika viteza Jaworskega, za poročevalca pa, kot smo že omenili, barona Schweigla. — Shod katoliških učiteljev se vrši v dneh od 20. do 22. julija v Linzu. Za govornike so doslej določeni deželna glavarja dr. Ebenhoch in grof Rhomburg, dr. Kralik, profesor dr. Scheimpflug, dež. odbornik dr. Gessmann in p. Freund. Shod bo impozantna manifestacija katol. učiteljstva. — Hrvatska regnikolarna deputacija je imela včeraj svojo prvo sejo. Poročevalec Eggersdorfer je podal poročilo in odgovor na ogrski renuncoj. Dr. Vrbanić je predlagal nekatere premembe, ki so bile sprejete. Danes se razprava nadaljuje. — Nadomestne volitve v Bolgariji. Dne 3. t. m. vršilo se je v Bolgarski 11 nadomestnih volitev v sobranje. Volitve so se vršile v popolnem redu. Izvoljenih je bilo 8 vladnih in 3 opozicijskih kandidatje. Vladna stranka je izgubila dva in pridobila 6 mandatov, opozicija pa je izgubila šest in pridobila dva mandata. — Kulturni boj v Franciji. Sedem premonstranzov v Nantesu je bilo obsojenih na globo po 50 frankov, ker se niso hoteli raziti. — Franciskani in kapucini so prosili za državno avtorizacijo kot misijonska družba za inozemlje.

Računski zaključki v Poljanah.

Poljane nad Skofjolklo.

»Slovenskemu Narodu« in njegovemu tovarišu »Gorenjcu«, oziroma njegovemu poročevalcu iz Žabjeveri, kateri se tako vestno in vstrajno trudi, da bi očistil račune naše posojilnice, dajemo sledeče v odgovor. Ta vrli mož je celo okoli dr. Tavčarja brusil svoje pete z računskimi zaključki za leto 1900 in 1901 s trditvijo, da je sedanje posojilnično načelnštvo falzificiralo bilanco za leto 1901, ker se v nekaterih postavkah ne vjema s prejšnjim računom za leto 1900.

Ali kakor kaže pri c. kr. deželnem sodišču v Ljubljani vršča se kazenska preiskava, je ravno nasprotno. Prejšnji računski zaključki, med njimi ravno oni za l. 1900, pri katerega sestavi je ravno »Narodov« dopisnik sodeloval, niso bili pravi, zato pa tudi ta zaključek ni mogel služiti za podlago ob sestavi računskega sklepa za l. 1901.

Da se torej nekatere postavke računskih sklepov ne vjemajo, je potem takem naravno in ni nikaka sleparija. Sedanje načelnštvo je storilo le svojo dolžnost, da je s pomočjo »Gosp. zvez« sestavilo pravičen računski sklep za l. 1901.

Kdo pa je ta Šiškar, kateri se tako mojstrskega izkazuje po »Slovenskem Narodu« in po »Gorenjcu«? To je tisti Francek iz Žabjeveri, kateri je bil pred par leti najbolj vneti konsumar, kateri je prvi vpeljal v naši dolini kmetijsko društvo na Dolenji Dobravi, kateremu je bil tudi načelnik, in liberalcem najhujši strah ob volitvah.

Ko je pa enkrat svoje društvo zavozil v dolgove in nered, je takoj odstopil od društva in je postal liberalec. Tako v svoji liberalni gorečnosti svojo krivdo obrača na sedanje vodstvo naših društev, kajti deloval je Franc Šiškar tudi pri letnih računih pri Poljanskem kmetijskem društvu. Ravno tako je bil prejšnjemu načelniku naše posojilnice v računsko pomoč.

Vsi računi in letni zaključki, pri katerih je Šiškar deloval, so nepravilni, kakor pri posojilnici, tako pri kmetijskem društvu.

Tako je torej Franc Šiškar. Ako bote še kaj poročali v »Slovenskem Narodu« ali »Gorenjcu«, sporočite tudi kaj o Vašem novem poslu, kateremu je prisodilo dež. sodišče 80 K nagrade. To je tudi bil — računski zaključek — zaradi ženskih.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 6. maja.

O deželni bolnici v Ljubljani ne bomo za sedaj toliko časa nič pisali, da poteče rok enega tedna, katerega smo stavili vladi in deželnemu odboru, da objavi nepristranski izid preiskave v zadevi grdi in pobalinskih napadov »Slov. Naroda« na ta izborni deželni zavod. Vsakdo umeje, da sloni bolnica na javnem zaupanju, in zato

morajo merodajni faktorji gledati na to, da se vsakemu obrekovanju in diskreditiranju dež. zavoda energično naredi konec. Upravičeni so to zahtevati zdravniki, o katerih se trdi, da tako zdravijo, da umre v bolnici ena tretjina sprejetih bolnikov. Umreti bi jih moralo na ta način 2600 na leto, dočim jih umrje okoli 300 do 400 mej 8000 bolniki. Vodstvo bolnice ni te gorostasne neresnice do sedaj popravilo. Kar se tiče režije in postrežbe v bolnici, pa bomo, kakor rečeno, brezobzirno govorili o teh »Narodovih« lažeh, kadar se objavi izid preiskave, katerega še enkrat najodločnejše zahtevamo!

Župnijski izpit delajo te dni naslednji gospodje: Frančišek Bleiweis, žup. upravitelj v Lešah; Ivan Dolinar, kapelan v Logatecu; Adolf Knol, žup. upravitelj na Babinem polju; Val. Marčič, kurat na Slapu; Jos. Novak, žup. upravitelj v Dragatušu; Val. Oblak, kapelan v Borovnici; Jos. Perz, kapelan v Črmošnjicah; Anton Poljšak, kapelan v Naklem; Gašpar Porenta, kapelan v Stopičah; Frančišek Sturm, žup. upravitelj v Poljanici; Andrej Širaj, kapelan v Vodicah; Jos. Šolar, kapelan v Starem trgu pri Ložu; Jos. Vrankar, kurat na Ustji.

Nova kanonika. Cesar je imenoval župnika v Medulinu Andreja Byliza in profesorja veronauka na državnem gimnaziju v Pulju, Severja, častnima kanonikoma katedralnega kapitlja v Pulju.

Odvetnik gospod dr. Frančišek Pavletič v Gorici je odprl te dni svojo odvetniško pisarno v ulici sv. Klare št. 8 v I. nadstropju.

— Poročila se je danes komtesa Florentina Margheri z zasebnikom g. Ivanom Jordanom. Novoporočenca bode ta prebivala na posestvu pri št. Jerneju.

— Tržaški občinski svet ni nobene slovenskega obč. svetnika volil v kak oдаk.

— Sin zaklal očeta. V Trstu je 63 letni fakin Engelbert Kariš v pijanosti hotel pretepatati svojo ženo in hčer. Mej tem je prišel domov njegov 18 letni sin, ki se je postavil v obrambo matere in sestre. Očega je hotel radi tega klofutati, sin pa je potegnil nož in očeta petkrat zabodel. Težko ranjenega očeta so prepeljali v bolnico.

— Iz Šmartna pri Litiji se nam piše: Kakor je že poročal »Slovenec«, sta bila v gradu »Vagenšperk« kneza Ernst in Robert Windischgrätz. Prišla sta na lov divjih petelinov. Knezu Ernstu se je posrečilo ustreliti dva petelina, knezu Robertu je bila sreča manj mila, ustrelil je do sedaj samo enega. Knez Ernst se je že odpeljal, dočim knez Robert še vedno zabaja na lov. — Ponesrečil se je v ponedeljek 4. t. m. Janez Kastelic iz Cerovce. Padel je v gradiških Lazih pri postavljanju novega podstrešja in se težko poškodoval. — Tukajšnje pevsko društvo »Zora« je priredilo v nedeljo veselico. Igrali so dve igri »Sam ne ve, kaj hoče« in »Dva gospoda, pa jeden sluga«. Veselica je bila slabo obiskana. — Podružnica »v. Cirila in Metoda za Litijo in Šmartno ima v Litiji v nedeljo 10. t. m. občni zbor in tombolo v prostorih gosp. Oblaka v Litiji. Sodeluje litjska godba. Začetek ob treh popoldne. Izvolil se bo pripravljalni odbor, čegar naloga bode poskrbeti, da se glavna skupščina, ki bo letos v Litiji, dostojno in častno izvrši. — V Litiji bodo zgradili novo sodnijsko poslopje.

— V tako imenovano saksonsko-češko švico se bo letos lahko in po ceni prišlo, kajti v Ustji nad Labo bo obrtna razstava, kamor bodo vozili posebni vlaki z znižano ceno. Ustje pa je znano po svoji krasni legi in po svoji industriji. Zlasti je ondi največja evropska tovarna z milo in sveče, last tvrdke Jurij Schicht. Schichtovo milo vsakdo pozna. Iz Ustja pa so blizo vse druge znamenitosti češko-saksonske švice.

— Semenj za volno. Trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani se je naznanilo, da se bo letošnji semenj za volno v Miskolecu vršil dne 17. junija t. l. v skladiščih tamošnjega kreditnega zavoda.

— Podstuti delavec. Dne 4. t. mes. kopal je delavec Jože Počkar pri Postojni in se je pri tej priliki odtrgala stena kamninja in ga podsula. Počkar je na glavi in na levi nogi tekočo poškodovan. Prepeljali so ga v deželno bolnico.

— Velika ljudska veselica dne 7. junija v Mariboru. Za veliko ljudsko veselico, katere se priredi le v prid

družbe sv. Cirila in Metoda, se pripravljajo že tudi pevski zbori. Da bi bilo petje tem veličastnejše, prosi odbor zunanje pevce, da bi se po možnosti pridružili pevskemu zboru, ki se vadi v to svrhu v Mariboru. Zunanji pevci se naj urijo v nave denih komadah že prej, da je mogoča skupna pevska vaja na dan pred veselico. Peto se bode: 1. »Naše gore«, A. Foerster, Pes marica I. del, str. 142. 2. »Triglav«, J. Aljaž, II. del stran 35. 3. »Bratci ve seli vsi«, »Ljubica povej, povej« itd., narodne pesme, harm. Hubad. 4. »V črnem grabnu« (iz »Rokovnjadev«) z orkestrom. Stevilki 3. in 4. se bodeta pomnožili in razposlali vsem znanim pevcem in pevkijam. Če bodo nastopili še lokalni posamezni pevski zbori, naj blagovolijo to naznaniti odboru moške podružnice.

— **V obrambo.** Danes sem na ljubljanskem kolodvoru iz ust prijatelja slučajno izvedel, kako me je neki Ribničan, ki pa ne more pravi Ribničan biti, v »Slov. Narodu« zaradi bratove oporoke povaljal. Odločno oporekam proti temu, da se kdo vtiče v naše ožje rodbinske odnose. Tudi se mi ne zdi potrebno, da se javno branim o takih stvarih, za katere sem odgovoren le Bogu in svoji vesti. Dopisnik naj le toliko ve, da je nam duhovnikom od višje strani pač naročeno, da pravočasno sestavimo lastno oporo ko, odsvetovano pa posredovati kot priče pri tujih oporokah. Izjemo sem naredil le pri bratu, ki je pome pisal, in na njegovo željo dal nekaj svetov zastran pobožnih volil. O kakem vplivanju ali celo pritisku ni go vora. Pokojni brat je v prepričanju, da za svoje dušno zveličanje najzadnejše poskrbi s pobožnimi volili, sam rekel: »Več, to je premalo«. Obžaloval bodem, ako oporoka, ki jo je pri popolnoma jasnem umu naredil, ne bode obveljala. Istotako ni res da sem jaz kriv, ako katera bratova določba ni temu ali onemu po godu. Svojega nečaka nisem nagovarjal, pač pa mu odsvetoval, izvoliti si duhovski stan, za kar sem imel veljavne vzroke. Ker dotične številke »Slov. Naroda« nisem imel pred očmi, ne morem na druga izvajanja odgovarjati. — Iv. Podboj, župnik.

— **Liberalna revščina okoli »Gorenjca«.** Iz Senčurja 3. maja 1903. Na Čvetno nedeljo so bili naši liberalci v velikem strahu. Mi tega nismo vedeli, sicer bi jih bili gotovo pomirili. Sele sedaj čez štiri tedne so nam v svojem ljubeznivem »Gorenjcu« povedali, kaj jih je tako prestrašilo: pravijo, da so mislili, da je hodiš rjoveč lev po Senčurju. Zato so se tudi vsi poskrili, med tem ko so iz hiše, kjer smo mi ustanavljali izobraže valno društvo, vihrale dolge zastave in smo med burnim odobravanjem sledili izbornemu govoru g. dr. Lampeta. Sele po pre tek u štirih tednov, ko so spoznali, da ona prikazen ni bil rjoveč lev, ampak le krotki kranjski dekan g. Koblar, šele sedaj so prišli k sapi. Precej na to so pa s pomočjo glavnega »Gorenjčevega« urednika sestavili v obliki mozaika dopis, ki je do segel izvanredno daleč »Gorenjčevega« urednika. »V obliki mozaika« pišemo zato, ker pri nas liberalnih dopisov nikoli ne dela en sam dopisnik, ampak se jih, če potreba, spravi kar s sedem skupaj, kar stori dopis pikantnej. Da je naša trditve resnična, za to imamo dokaze v rokah. Mi smo se prav od srca smejali, ko smo brali to kolobocijo. Da je bila zabela o kranjskem g. dekanu polita šele v Kranju, ni treba dokazovati. Ker je pa v njem nakopičenih tudi več lo kalnih čenč, nam pa spriduče, da so ga v Lampretevo tiskarno peljali možje, ki so slučajno ravno tisti dan po Kranju posojila iskali. Tudi »Galgenhumor« so pokazali. Mimogrede povedo v dopisu da obstoji pri nas že 20 let »Bratno društvo«, seveda libe ralno. Prav da so je oteli pozabljivosti. Le še to naj pristavimo, da ima to društvo, ki živetari že dvajset let, če gre verjeti opravičljivim jezikom, toliko udov, da mora imeti vsak po dve imeni, da jim je mogoče izvoliti ob novem letu potrebni odbor. Ker pa ima naše društvo, katero je šele štiri tedne staro, gotovo že sedemkrat toliko članov, kakor njih dvajsetletni mladenič, potem se ni čuditi, da je tudi črna zavist nekoliko kriva »Gorenj čevega« »grobega besedičenja«. Dopis govori tudi o nekeji skrivalnici v ledenici. Radi ali neradi moramo zopet dostaviti, da se zlasti v jedni naših ledenic človek prav težko skrrije in sicer zato, ker je vedno prazna. Dotični krčmar je namreč prišel do prepričanja, da več profitira, če gre v skrajni sili iskat k sosednemu gostilničarju par steklenic piva, kakor če bi staral nepotrebno zalogo v svoji ledenici. Tudi z ledenico torej nimate sreče. Nadalje lažejo tudi, da smo izvolili v odbor nekega sedemnajsetletnega fanta, čegar ime pa »zavoljo zaslug« njegovega očeta za enkrat še zamolče. Ker pa ne ma ramo od njih nikakih uslug, ga pa mi ob javimo: ta sedemnajsetletni fant je dvajset let stari Jos. Golob; ker pa ima njegov oče zaslugе za njihovo stranko, smo se pa z

njegovo izvolitvijo hoteli odškodovati na ta način, da bo sin z zaslugami za našo stranko paraliziral očetove zaslugе. Tudi nam nekaj privoščite iz »Ježove« hiše. »Gorenjčev« lajanje pa nas bolj in bolj potrjuje, da je prav, da smo si ustanovili izobraževalno društvo, le škoda, da tega nismo učinili že par let prej.

— **Is Postojne** se nam piše še do datno k zadnjemu poročilu o slovesnosti bar. Rechbachu na čast: Zadnji četrtlet zvečer je tukajšnji salonski orkester priredil pri »Ogrski kroni« zabavni večer na čast novoimenovanemu glavarju gosp. baronu Rechbachu. Vdeležba povab ljenega uradništva in tržanov je bila polnoštevilna, tako da so bili spodnji pro stori hotela do zadnjega kotiča zasedeni. Orkester je pod spretnim vodstvom gosp. Kubišta pokazal svojo skoro nevrjetno iz urjenost; pevski zbor ad hoc sestavljen pa je tudi s svojimi solisti nenavadno dobro rešil svojo nalogo. Pomen večera so nam prav dobro razložili različni govorniki, od katerih omenjam gosp. komisarja dr. Pilshoferja, ki je nazdravil g. glavarju v imenu uradništva, g. Antona Ditricha, ki je napil v imenu tržanov in občine, g. dekana Fr. Gornika, ki je izrazil v svoji napitnici v imenu celega dekanata največjo zadovoljnost, dalje g. c. kr. okr. šolskega nadzornika Fr. Thuma, ki je prosil slavljence nadaljne naklonjenosti šoli itd. Nazadnje se je gospod glavar zahvalil vsem za izražena voščila omenjajoč, da je delo pri takem aparatu le mogoče, če delajo vsi udje. »In prav to«, tako približno je dejal, »ker imam dobre sodelavce, mi je prineslo priznanje na Naj višjem mestu.« Splošno rečeno: Prav je bilo, da je salonski orkester priredil ta večer, a obžalovati bi morali, če bi se urea ničila bojazen, ki jo je izrekel v svoji na pitnici g. dr. Pilshofer, da nas utegne gosp. glavar zapustiti. Upajmo, da se ne uresniči!

— **Slovenska delavska organiza cija v Trstu.** Piše se nam iz Trsta: Pri hodnjo nedeljo dne 10. maja bo imelo »De lavsko podporno društvo« v Trstu svoj občni zbor. Kencem poslovnega leta je šlelo dru štvo 2 častna uda, 9 ustanovnikov, 21 podpornikov, 1109 rednih moških in 214 rednih ženskih. Skupaj torej 1355 udov. Bolnikov je bilo 588 (39 več nego lanske leto) in 706 slu dajev bolezni (54 več nego lanske leto). v bolnišnici 32. Izplačalo se je podpora kron 19.125-20, za zdravila in kopelji K 2381-47, bolnišnici K 852 in pogrebščina K 1300. — Bolniški zaklad se je pomnožil za 4851 K 97 h; ves bolniški zaklad znaša sedaj 39.931 K 18 h; upravni zaklad se je povečal za 704 K 62 h ter šteje sedaj 36.535 K 5 h. Skupni promet je bil v upravnem letu 77.513 K 6 h. Skupno premoženje koncem upravnega leta 1902 je znašalo 76.466 K 23 h. — V bralni sobi je bilo 14 časo pisov.

— **Potres v Celovcu.** Sinoči nekaj minut po 9. uri se je pojavil precej močan potresni sunek s podzemskim bobnenjem. Tresenje je bilo toliko, da so se krepko za majali predmeti po sobi. Na poslopih potres ni napravil škode. — Istodobno so imeli potres tudi v Beneventu, kjer je poškodovanih več hiš.

— **Na Sveto goro!** Iz Gorice se nam poroča, da pride 11. t. m. ves cerkveni pevski zbor z Brezji na Sveto Goro. Ob 6. uri zvečer bodo na Sveti Gori pete litanijske, v torek dne 12. t. m. pa bo ob 9 uri dopoldne v romarski cerkvi slovesna peta masa. Ob tej priliki se bo vršila tudi poroka g. organista Janka Boleta z Brezji. Z Brezji se odpelje pevski zbor v po nedeljek 11. t. m. ob 5. uri zjutraj. Upati je, da se vrlenu pevskemu zboru pridruži še kaj drugih Slovencev in Slovenk in da se 12. t. m. na Sveti Gori na grobu nepo zabnega kardinala Missia vrši ob veliki ude ležbi lepa cerkvena slavnost, in da se ob lepem vremenu tudi radujemo naravnih kra sot, ki nam jih v tako obili meri nudi pre krasna Sveta Gora.

— **K gradnji železnice Vrhnika-Iđrija** se nam poroča iz Rovt: Ker sedaj merijo železnico z Vrhnike proti Iđriji, si uoaja tudi občina Rovt predlagati, da bi bilo veliko boljše, ako bi se železnična proga merila in delala z Vrhnike proti Pod lipi, Št. Joštu, Smrečju in Rovtuh skozi Soro, Osredok in Trato na Hatedrsko. Go dovič in Iđrijo. Železnica v tej smeri toliko bi bila veliko večje koristi, nego bo tam, kjer jo sedaj merijo. Dalje bi proga bila tudi krajša, bi se z manjšimi stroški dala napraviti ter promet bi bil veliko večji. Po staja bi bila lahko v Osredku, ki je odda ljen komaj pet minut od rovtske cerkve, in s tem bi bilo tudi občinam Vrh, Žiri in Zavratac bolj ustrezno. Po tem načrtu, ka kor jo sedaj merijo, bi postaja bila več kot tri četrt ure oddaljena od Rovt v grapi ter bi omenjene občine malo ali nič koristi ne imele od nje.

— **Profesor in dijaki pri proce siji.** Lansko leto je v Pazinu pri procesiji

sv. Rešnjega Telesa mlad profesor hrvatske gimnazije (suplent) rodom iz Barbana zapalil cigareto pred vsem ljudstvom, pred svojimi dijaki pred svetim Rešnjim Telesom. Dijaki, otroci vernih katoliških starišev, barikadirali so vrata in niso pustili dan za tem prof. Brgića v šolo, tako jih je razburilo obnašanje po hujšiljivega suplenta Brgića. Proti dijakom bila je takoj uvedena disciplinarna preiskava. Proti Brgiću ni se napravilo niti koraka in Brgić je še na c. kr. gimnaziji. Proti takim raz meram mora nastopiti pač tudi cerkvena oblast.

— **Obvestitev oddajnika, da poštni nalog ni rešen v tuzemskem prometu.** C. kr. trgovsko ministerstvo je poslalo tr govske in obrtniške zbornici v Ljubljani na slednji izpisk iz poštnega in brzojavnega ukaznika št. 26 1903 (odredba trgovskega ministerstva z dne 4. marca 1903, št. 7397): 1. Oddajnik poštnega naloga sme zahtevati, da se ga posebej obvesti o tem, če se je zavezanec pri vroditvi terjatvene listine branil plačati, ali če je obljubil pozneje plačati, ali če se je vroditvi sploh skušal odtegniti. Taka zahteva se mora s pripombo: »še ni takoj plačila, obvestiti«, ali z drugo pri pombo enakega pomena, staviti na poštnem nalogu. Zahteva se mora nanašati tudi samo na posamezne naloge pripadajoče listine, katere pa je v pripombi označiti s številko, pod katero so v poštnem nalogu navedene. 2. Oddajnika obvesti oddajni poštni urad na podlagi naznanila o nevročitvi namembnega poštnega urada, z obvestilnim listom. — Za napravo in pošiljatev naznanila in lista ima oddajnik plačati pristojbino v znesku 25 h; brez plačila te pristojbine ne dobi oddajnik obvestila. Z vroditvijo obvestila oddajniku je poštna obveznost končana. Tudi v primeru, da gre za več obvestilnih listin enega od dajnika, se izda le eno naznanilo in eno ob vestilo, le takrat, kadar se posamezne listine pošljejo v drugi kraj ali drugemu oddaj nemu poštnemu uradu istega kraja, se ob vesti oddajnik s posebnimi obvestilnimi listi na podlagi ločenih naznanil, katere pošilja jo nateambni poštni uradi neposredno prvot nemu oddajnemu poštnemu uradu. 3. Li stine, glede katerih se je izvršil obvestilni postopek in katere se v skladovni dobi niso rešile, se, predno se vrnejo, še enkrat v re šitev predložijo. 4. Jamstvo pošne uprave v poštnem naročilnem postopku se iz tega po voda nič ne izpremeni.

— **Stajerske novice.** Umrli je v frančiškanskem samostanu Marija Trost pri Gradcu gvardijan P. Quirin Fabian. — **Pobeg gostilničar.** Iz Mari bora je pobegnil restavratore Jurij Gilly, zapustivši 6000 gld. dolga. — **Konkurz** je napovedal trgovec z delikatesami Oskar Erblisch. — **Pogorela so v Podgorju** Jakobu Predovniku vsa poslopja. Škode ima 3000 kron. Jakobu Justineku v Slov. Bistrici je ogenj napravil 1400 K škode. — **Pred graškimi porotniki** je bil obsojen neki Jožef Haring, ki je dobrodel nemu društvu »Altgraz« pomeveril 4811 K 60 vin, na pet let težke ječe. — **Var nostno ključavnico**, katero pri spremembi stanovanja stranka lahko vzame seboj, ne da bi vrat poškodovala, je izumil ključavničarski mojster Vračko v Gradcu.

— **Poseben vzrok požigom.** V Trofachu na Gorenjem Stajerskem so se zadnji čas pripetili opetovano požari. Sedaj so prijeli požigalca, ki je izjavil, da je po žigal zato, da je mogel — pridno gasiti, kar mu je napravljalo posebno veselje.

— **V Postojni nameravata 14. junija t. l. skupno razviti zastavi ondota čitalnica in »Sokole«.**

Ljubljanske novice.

Ljubljanski občinski svet

je včeraj imel sejo, ki se nadaljuje danes zvečer ob 6. uri. Zupan je naznanil, da je kranjska hranilnica darovala 2400 kron za mestni ubožni zaklad in 2400 K za tukajšnje reveže, ki nimajo v Ljubljani domovinske pravice.

Z nekaterimi besedami se je župan spominjal smrti gospoda profesorja Simona Rutarja. Občinski svetniki so vstali raz sedežev.

Nato je občinski svet izvolil podžupanom gospoda dr. Karola Bleiweisa z 22 glasovi, dr. Bleiweis je glasoval za dr. Tav čarja. Sledile so volitve v razne odseke.

Ugodilo se je trgovski in obrtni zbor nice, ki je prosila za razširjenje svojih urad nih prostorov, in se je sklenilo, najeti še eno sobo, ob enem pa opozorilo magistrat, naj zasleduje akcijo mest, ki delajo na to, naj tudi te stroške prevzame država.

Deželni odbor je poročal, da se je obr nil do železniške uprave za uvedbo avtomobilne vožnje na go renjski in dolenski želez nico, izrekel pa je železniški upravi tudi željo, naj se uvede takavoznja tudina kamniški progi. Nadalje je deželni odbor naznanil, da je priziv go

spoda dr. Počka glede odkupa sveta pri njegovi hiši v Strelških ulicah odbil, da pa je njegov priziv glede popravljanja hiše ugodil, pristavil pa, da s tem še ni rečeno, da bi gospod dr. Poček mogel imeti v tako popravljenih prostorih gostilniško obrt. Na dalje je župan izjavil, da je znana pritožba gospoda Dzimskega in tovar. proti občinskimi volitvam, ki so se vršile pred leti, odbita od najvišjega sodišča.

Občinski svet je ugodil prošnji mestne hranilnice ljubljanske glede odobritve neka terih večjih posojil po 4½ odotka občinam Tržič, Trnovo, Artiče, Raka, Črni vrh itd. Dalje je ugodil prošnji posestnice Josipine Ronner za opustitev zastavne pravice glede 3000 kroga posojila 3000 kron, prošnji Iv. Hilscherja za zagotovilo sprejema v domo vinsko zvezo mestne občine in ugodil je tudi prošnji Lovro Kržeta za zemljeknjižni izbris služnosti glede kopanja ilovice.

V zadevi odkupa sveta Per danovih dedičev ob Domo branski cesti sta gg. brata Perdan naznanila občini, da sta do konca junija pri pravljeni dati občini ondota svet po 12 K štirjaški seženj, ako se jima da pred kupna pravica za svet, karga ostane na prostoru mestne tržnice. Ker je občinski svet odobril samo odkup, zahtevo glede predkupne pravice za svet pri tržnici pa odklonil, je vpra šanje, ako bodeta sedaj gg. brata Perdan hotela občini prodati svet ob Domobranski cesti.

Podpora »Društveni godbi« je bila včeraj od občinskega sveta odklo njena z jako kilavimi izgovori. Zupan je pisal finančnemu odseku, da prošnje ne more priporočati, ker je občina imela že velike brezvpešne stroške z »Meščansko godbo«. (Kaj ima »Društvena godba« in marljivi od bor »Društvene godbe« skupnega z »Me ščansko godbo«?) Zupan pravi v svojem pismu, da odboru ni treba vzbujati misli, da ima računati na podporo mestne občine. Posebno nerodno pa je branil županovo sta lišče obč. svetnik g. Stare. Dočim vsak Ljubljančan ve, da je »Društvena godba« prav dobro nastopala in svirala, dasi ni imela veliko sredstev, bi g. Staretu impo niral, če je godba, za katero bi se dalo od občine 20.000 gld. na leto. Ker se pa toliko ne more dati, je po dr. Staretove mnenju, vsaka druga godba, ki toliko ne »košta«, za nič. Predlagal je torej odklonitev prošnje, kar je bilo seve tudi soglasno vsprejeto, ker doslej se v občinskem svetu še nihče ne upa postaviti se na opozicijsko stališče. Ljubljana je torej oropana samostojne ci vilne godbe, dasi bi jo bilo mogoče vzdržati z majhno podporo od strani mestne občine, ker je odbor potreboval samo te podpore, da godbo vzdrži. Deželnemu pred sedniku samostojna slovenska godba v Lju bljani ni bila ljuba, zato se nam prav nič ne zdi čuden včerajšnji sklep obč. sveta, ne vemo pa, ako se ne bo zdel čuden občin stvu, ki ve, kako velike podpore da občinski svet drugam.

Nakup dekana Vesela knjiž nice, katero je predlagala družba sv. Ci rila in Metoda za svoto 1200 K, je bil odklonjen z motivacijo, da ni v knjižnici do volj knjig, ki bi bile sposobne za »Ljudsko knjižnico« in ker se »Ljudska knjižnica« itak ne bo tako kmalu ustanovila. (!) Tudi predlog, da bi se knjižnica nakupila za 600 kron, je bil odklonjen. Prošnja, naj dá občina prostor v »Mestnem Domu«, da družba sv. Cirila in Metoda shrani ondi svojo knjižnico, se je odkazal v rešitev magistratu.

Poročilo o škontraciji mestne blagajne, ki se je našla v redu, se je odobrilo.

Občinskemu svetniku Ma lyju je dolga s. V splošno začudenje se je včeraj vzdignil s svojega prostora ob činski svetnik Maly vse je obrnilo v njega svoje oči, kajti pričakovalo se je, da izlije vendar enkrat že svojo zgovornost, in celo bali so se nekateri, da bi kaka opozicijska beseda ne izšla iz njegovih ust. Pa občin. svetniku Malyu so šle po glavi druge muhe. Mož je namreč predlagal konec seje, češ, da že seja itak dolgo traja.

Zupan pa je vstal in dejal, naj se ob činski svetniki le pripravijo na daljše tri urne seje in naj le še nekaj časa poča kajo. In občinskemu svetniku Malyju je zopet pošla sapa in ponižno kakor je navajen, je dalje sedel na svojem prostoru. Na galeriji pa so ljudje kihali.

V zadevi parcelacije onega sveta, ki ostane občini od Del Cottovega sveta v ob sežnosti 9334 kvadratnih metrov, se je skle nilo, prostor razširiti na 14 stavbišč in jih prodajati po 8, 9 in 10 kron za kvadratni meter. Nameravani cesti na tem prostoru se bodete podaljšali in so se odobrili dotični pogoji Elizabetiča in otroške bolnice, kar bo veljalo okoli 29.000 kron. Obč. svetnik Grošelj je predlagal, naj Ciril-Metodove ulice bodo, kakor ostale ceste ondi, široke samo 12 metrov in ne 14 metrov. Tudi ob činski svetnik Stare je bil za to, češ, »če je širša cesta, več prahu je na nje«, a ko

je župan Hribar rekel, da je že z vlado dogovorjeno, da bo ta cesta 14 metrov široka (zakaj tako široka, se ne povedal), so bili vsi predlogi stavbinskega odseka sprejeti, predlog občinskega svetnika Grošlja pa od klonjen.

Pogreb prof. Simona Rutarja se je včeraj vršil iz tukajšnje mrtvašnice pri svetem Kristofu ob veliki udeležbi občinstva in dijakov. Dijaki so napravili ob potu iz mrtvašnice špalir in mu zapeli dve pesmi v slovo. Pogreba, katerega je vodil g. gosp. P. Sattner, sta se vdeležili tudi društvi »Sokol« in »Ljubljana« z zastavama. Na krsto je bilo položenih več krasnih vencev raznih društev. Med pogrebi smo opazili številno deputacijo »Slovenske Matice« in drugih društev ter mnogo odličnjakov. Ob rakvi slovenskega pisateljskega društva, v katero so položili pokojnika, ni nihče govoril zaslužnemu možu v slovo.

Poročil se je danes tukajšnji trgovec g. Edmund Kavčič z gđo. Franko Verbič iz Bistre pri Borovnici.

Prememba v posestvu. Ronnerjevo hišo št. 8 na emonski cesti kupila sta g. Alojzij in Albina Ravnikar, c. kr. poštar in veleposestnik v Cirknem za 42.000 K. Posredoval je gosp. Ivan Nep. Plautz, konc. posredovalnica za prodajo posestev, Rimska cesta št. 24.

Nezgod pri ognju. Porčda se nam, da je pri gasilnih delih v Pollakovi tovarni padel v veliko kad česla ognjegasec gosp. Wider. Godila bi se mu huda, da ni njegovo nezgodo pravočasno opazil g. načelnik Stricelj, kateremu se je s pomočjo svojega sina posrečilo potegniti ognjegasec iz kadi.

Pobegnil je Franc Kunstelj, ki je bil zaprt v tukajšnjem iustičnem poslopu. Te dni so ga peljali na delo izven iustičnega poslopa in to priliko je porabil, da je pobegnil.

Tatvine. Prodajalki delikates Mar. Avanzo v Wolfvih ulicah št. 8 je neznan uzmoviš vrkadel iz kuhinje celo gnat. — Frančiški Zajc v sv. Florijana ulicah št. 10 je bila ukradena rjuha.

Policiji izročena. Zlat prstan z diamantom je našla 24. aprila na Franciškanem mostu služkinja M. P. stanujoča na Tržaški cesti št. 5. Včeraj je hotela prstan prodati zlatarju Francu Košaku v Prešernovih ulicah, a ta jo je vstavil in izročil policiji.

Prihodnja javna vinska pokušnja v deželni preskušalni kleti v Ljubljani bo vsled splošne želje v soboto, dne 9. t. m. od pol 8. do pol 10 ure zvečer, da se tako enkrat omogoči vdeležba tudi onim, ki svojo službo poznno končajo.

Nekaj denarja je bilo danes zjutraj najdenega na potu od šempeterskega mostu do nekdanje tovarne za sladkor. Oglasiti se je pri Iv. Kunstelj, Pot na Kodeljevo št. 3.

Klasifikacija konj se je vršila danes za IV. okraj. Pripeljanih je bilo 324 konj, od teh je bilo potrjenih 211, za ježo, trén in topničarstvo.

Kočinkina v Ljubljani. Mejnarodna panorama nas vodi tekoči teden zopet v tuj svet na daljnem vzhodu, v francosko Kočinkino v zadnji Indiji. Ta serija nas seznanja z večjima mestoma Saigonom in Bien Hoa. Katoliška cerkev, guvernerska in justična palača v prvem mestu so naravnost krasna poslopja. Sicer se pa vidi nebroj vrlo zanimivih prizorov iz življenja ondostnih domačinov ter pokrajinskih slik, ki jih obče hvalijo in so res izborno pogojene. — V nedeljo se prične potovanje po Londonu. Poleg drugih posebnih zanimivosti bomo videli parlament, Westminsterko opatiijo, največjo koncertno dvorano Royal-Albert-Hall, državne ječe Tower, razne muzeje in zveri v zoološkem vrtu. — Za naslednji teden se pripravljamo v Indijo.

Izgubljeno in najdeno. Na poti od šenklaške cerkve po Mestnem in Starem trgu je izgubila neka dama molitvenik. — Uradnikova soproga F. K. je izgubila danes zjutraj na poti od Ambroževega trga po Poljanskem nasipu in po Kopitarjevih ulicah do Cesarja Jožefa trga bankovec za 20 K. — Amerikarica Ivana Klemenc na Starem trgu št. 28 je našla včeraj popoldne na Starem trgu zlat ščipalnik.

Za kruhom Danes po noči se je odpeljalo z južnega kolodvora 226 oseb, in sicer 52 s Kranjskega in 174 s Hrvaškega.

Zblaznela. Helena Celinš iz Šmarjete pri Laškem trgu, služkinja pri Szentnerju v Selenburgovih ulicah je danes na umu obolela in so jo pripeljali v bolnico na Studencu.

Iz bolnice. Ivana Požar, 6 let stara hči zemljaka v Savojici, občina Dane, v političnem okraju kočevskem, je padla pred 8 dnevi s peda in si zlomila nosno kost. Prepeljali so jo v deželno bolnico. — Mizarskemu vajencu Janezu Novaku v Hrenovih ulicah št. 8 je včeraj popoldne v Petrinovi delavnici odtrgalo palec na levi roki.

Ogenj v sobi. Včeraj popoldne kmalu po odhodu tovar. delav so opazili sosedje, da se kadi iz stanovanja Marije Pogačnik,

delavke v tobačni tovarni v »Ameriki« na Tržaški cesti. Ker je bilo stanovanje zaklenjeno, so naglo poslali po njo v tovarno. Z njo je prišlo na lice mesta tudi več delavcev. Ko pa je odprla sobo in prestrašena planila vanjo, se je hipoma zgrudila nezavestna. Do večera je vkljub vsej pripomoči niso mogli dovesti k zavesti. Ogenj je uničil popolno vso opravo v sobi in je nastal tako, da so se vneli okraski pri »šmarinob«. Strah in pa silen dim sta povzročila Mariji Pogačnik, katere mož je v službi pri Tönnisu, popolno nezavest.

Književnost in umetnost.

Člani ljubljanskega slovenskega gledališča na stajarskem bodo vendar imeli predstave na že označenih krajih, dasi g. Danilo vsled »skrbia ces. namestništva« v Gradcu ni dobil koncesije. Predstave se bodo vršile na ime dotičnih čitalnic.

Dramatično društvo v Trstu se bori z velikimi zaprekami. Že zdavnaj je bila napovedana igra »Pojdimo na Dunaj« ali prirediti se ni mogla, ker Slovenci niso mogli dobiti gledališča v najem. Običajno so bile slovenske predstave v gledališču »Armonia«, ali uprava je javila društvu, da ne dá gledališča Slovincem za nikakršne prireditve. Sedaj se je pa odboru posrečilo dobiti gledališče »Fenice« in igra se priredi v nedeljo dne 10. maja.

Prvi majnik. Spominska izdaja o priliki 1. maja 1903. Izdal in založil izvrševalni odbor jugoslovanske socijalno-demokratske stranke v Trstu, odgovoren Josip Kopač. Mi se navadno na taka dela, kakor je ravno ta zvezek, ne oziramo, toda tudi toliko neumnosti in prismodarij, kakor jih je ravno v tem zvezku, še sploh nismo brali. Brez namena, brez smotra tje v en dan je pisan ta zvezek, zanašajoč se na zašlepljenost svojih pristašev. Svedo niso voditelji pozabili spraviti v zvezek tudi nekaj podlih pamfletov o »katoliških«, o »Moralni pridigah«, ki pač dokazujejo, da so ti sociji popolnoma vredni vrstniki slov. liberalcev. Treba je v takih zvezkih podati nekaj vzvišenega, nekaj lepega, ne pa izrekov, kakor »Uživanje je čednost, čednost uživanje«. Tudi še povdarjamo, da ima ta zvezek mnogo slovničnih napak in naravnost gorostasno pači izraze ter je povse nepriljudno pisan. Jezik je za delavce ali sploh nižje sloje neumljiv; to je »kranjska špraha«, pokvarjena z vsemi mogočimi tujimi primesmi.

Novi akordi. Zbornik za vokalno in instrumentalno glasbo. Urejuje dr. Gojmir Krek. Vsebine 6. številke: 1. Dr. Benjamin Ipavec (Gradec): »Dve fugeti« za klavir. 2. Karol H. fmeister (Praga): »Ko zapal bom v smrti...« za mešan zbor. 3. Josip Procházka (Ljubljana): »O ljubica...«, za en glas in klavir. 4. Dr. Gustav Ipavec (St. Jurij ob južni žel.): »Kadrija«, za klavir. 5. Dr. Gojmir Krek (Lipko): »Zvečer«, za mešan zbor. 6. Risto Šavin (Praga): »Narodna«, za klavir. 7. Dr. Gojmir Krek (Lipko): »Na tvoje zdravje, Berta...«, za en glas in klavir. — Izhaja šestkrat na leto 1. vsakega drugega meseca. — Cena za leto 8 K, za pol leta 4 K 50 h. Posamezni zvezki po 2 K. — Založništvo L. Schwentner, Ljubljana.

J. Kerčon. »Danica« piše: »Zlatomašnik Josip Kerčon, duhovnik-vzornik naše dežele je 81leten, a še vedno v župnijski službi 27. t. m. v Predoslju nad Kranjem, za vedno zatisnil zemsko črto. Srečnja ga je imenovala častnim občanom, duhovska gosposka ga je odličila naslovom knezoškof. svetnika, svetna pa mu je pripela na nevine prsi zlati zaslužni krž s krono. Nam je bil sotrudnik koj 1899. leto našega vredništva v »Zgodnji Danici« pri obhajenju spisa »Životopisne črtice o rajnem novomeškem proštu Simonu vitezu Vufan«. (Gl. str. 362.) Pač izmed najzanimivejših zgodnjedaničnih životopisov je bil ta. Sicer je kakor nabožen pisatelj posebnim veseljem slavil Marijo in njen mesec majnik. Lepa prikažen duhovnik-peresnik; a lepša, če osemdesetletnik tudi še peresom skrbi za oliko svojega rodu. Akoprani starček in sploh šibkotelesen je vendar zelo rad navzočeval vsaki merodajnejši slovesnosti. Mi smo se zveseljevali njega družbe še ob birmi l. 1902 poleti v Naklem in zopet jeseni ob slovesnovanju v loškem munskelem samostanu, kjer je bil služboval za kateheta od 1848 do 1864 letar.

Mali vitez Pan Volodijevski. Tega Sienkiewiczvega zgodovinskega romana je izšel ravnokar 9. snopišč II. zvezek. Natisnila in založila Kleinmayr & Bamberg v Ljubljani. Cena 40 v. Vse delo bo obsegalo 25 snopiščev, ki izhajajo na 2 do 2½ pole vsakih 14 dni.

Nov hrvatski list je prišel izhajati v Zagrebu: »Seoske Novine« za udružarstvo, pouku i razgovor hrvatskemu seljaku. Urednik novemu listu je Ivo Dobržanski. List izhaja enkrat na mesec in velja na leto 1 K 40 v.

Kotiček za liberalce.

»Jež« o naprednem časopisu. Žane z Iblane je o »Slovenskem Narodu« v »Ježu« tole povedal: »Naše kajtnge boja zdej še use drač ratale, boja vidl. Na ta perum platle boma čez use šinfal, ker se bo brez našega prviljenja u Iblan zgudil. Na ta drugm platle boma pa use puhvalil, kar se bo u naš drukari nadrukul, če bo še tku za nō. Na ta trekam platle boma ud našga špetala verhondlal, pa ud tiath, k se boja u našm špetal cajtal. Na zadne boma pa še use šenkngne, k jh boma u bugime zdajal nadrukul. K boja ldje zmeri sam ud naše drukarije, pa ud našh kunšt u nšh cajtnngab bral, se nm boja pa že uči ofnale, de na boja tku zaplonkan in sojh grošu drugm v varžete nusi, dokler sma mi tuki.

Izpred sodišča.

Izpred deželnega sodišča.

V hrbet z nožem sunil je bajtarjev sin Jožef Nahtigal v Polju posestnika Janeza Kosca in ga nevarno ranil. Obsojen je bil radi tega na 5 mesecev težke ječe. — Ker je svoji ženi grozil, da ji bo bajto zažgal in ženo zaklal, hčerko pa v peč vrgel, je bil obsojen Jožef Klemenc iz Doslove na 5 mesecev težke ječe. — Radi tatvine 39 kron na škodo posestnika Berceta v Zgor. Lipnici je bil obsojen dinar Janez Pivk iz Oselice na 6 mes. težke ječe. — Z nožem je sunil zidar Luka Rehar iz Hrastja Janeza Stirna v desno nogo. Rehar bo ta »pogum« hladil jeden mesec v ječi.

Balkan.

Napad na pošto v Solunu preprečen. Turški policiji se je posrečilo zaslediti vohuna, ki je preoblečen v obleko turškega duhovnika, hotel razgnati v zrak solunsko pošto. Vojaki so ga usmrtili na mestu. Ob enem so pa aretirali vse profesorje bolgarske gimnazije v Solunu, ker jih sumijo, da vodijo sedanje gibanje.

Atentati v Solunu. V suk-njarski delavnici, katera je poleg otomanske banke, so našli velike množice nitroglice rina in stroj za izdelovanje bomb.

Iz Carigrada. Velevlasti ne pošljejo več vojnega brodovja pred Solun, ker so mnenja, da ima že sedaj ondi zasidrano vojno brodovje zezeleni vspeh. Tudi vojno brodovje, ki je sedaj pred Solunom, ne ostane več dolgo ondi. Avstrijski poslanik baron Calice je dobil obvestilo iz Sofije, da je več preoblečenih Bolgarov z veliko množino dinamita odpotovalo v Carigradu. Brzjavka je došla tako zakasnjeno, da so bili dotični Bolgari gotovo prej v Carigradu. Turška vlada je prosila konzula v Pireju, naj pregleda neki danski parnik, ker je na njem baje zaboj z milijonom zlatov. Turki so v Solunu ubili dva otroke, pri katerih so našli dinamit. Šrjo se govorice, da so Albanci v okraju Skoplje ubili nekoga turškega generala. Mesta Ipek, Diakovar, Novi Bazar so Albanci zaprli vsemu prometu. Sakir paša je s 26.000 možmi, mej njimi 2000 mož konjice, in 72 topovi odšel v Prizrend. Te čete tabore pred mestom. V Burgasu so bili krvavi počestni boji.

Društva.

(Hranilnica in posojilnica v Šmartnem pri Litiji) je imela v nedeljo svoj občni zbor. Posojilnica obstoji dve leti: Prejemkov je imela v drugem letu 64.048 K 84 v, izdatkov 58.678 K 70 v, torej denarnega prometa 122.727 K 54 vin. Odbor se je tako seselavil: načelnik g. Ivan Breznikar, mesar in posestnik; odborniki gg. dekan A. Zlogar, beneficijat J. Potokar, župan Leopold Hostnik ter posestniki J. Zgoršek, J. Čopar, A. Strah, J. Marn, J. Bric, A. Lavrič, A. Zaman, A. Tomažič. — Nadzorstvo je ostalo staro, le mesto posestnika M. Gorencja je bil izvoljen g. kapelan A. Merhar.

(Slovensko katoliško akademsko društvo »Zarja« v Gradcu) ima v sredo 6. t. m. zvečer ob 8. uri v društvenih prostorih svoj I. red. občni zbor v letnem tečaju s sledečim vspešdom: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Eventuel. čitanje poročila bratskega društva »Danica« na Dunaju. 3. Por. čilo odborovo. 4. Poročilo revizorjev. 5. Volitev novega odbora. 6. Slučajnosti.

(Slovensko katoliško akademsko društvo »Danica«) priredi v četrtek dne 7. maja VII. redni občni zbor s sledečim vspešdom: 1. Čitanje zapisnika. 2. Čitanje zapisnika bratskega društva »Zarja«. 3. Poročilo odborovo. 4. Poročilo revizorjev. 5. Volitev novega odbora. 6. Slučajnosti.

Darovi

Podružnica »Slovaške zveze« v Idriji je ob svojem zborovanju 1. majnika nabrala za društvo »Pripravi-

ški dom« 19 K 80 vin. Prisrčna hvala! Naj bi ta blagi čin posnemala tudi še druga blagodejna društva!

Družbi sv. Cirila in Metoda so od 9. do 30. aprila poslali prispevke p. n. gg. in društva: Upravištvo »Mira« v Celovcu 717 14 K, upravištvo »St. Naroda« 7638 K, uredništvo »Slovenca« 6216 K, župnik Iv. Sakser v Hotedrašču 10 K, prof. B. Štifter v Kalugi (Rusija) 5 K, arhivar A. Aškerc v Ljubljani 5 K, Iv. Zabrič v Trstu 3.20 K, Nasprotniki domačega prepira v X. 40 K, župnik A. Fišer v Ribnici (Stajersko) dar Mohorjanov 4 K, J. Menhart pri Veliki Nedelji za »Orm. spom.« 1 K; posojilnice: v Črnomlju 40 K, v Ptuj 200 K, v Ribnici 50 K, v Slov. Bistrici 40 K; posojilnice: moška v Kamniku 287-80 K (po »St. Nar.«), moška v Celju 130-50 K, moška v Radovljici 56 K, ženska v Gorici 20 K, moška šentpeterska v Ljubljani 169-34 K, za Polzelo 50-80 K; za družbene knjižice je 13 odjemnikov poslalo 3560 K, in sicer: kapelan Fr. Vidmar v Smihelu 6 K, dekan A. Rogoš v Hrušici 5 K, opat Fr. Ogradi v Celju in župnik J. Bronce v Preki po 4 K, kapelan St. Terškan v St. Petru pri Novem mestu in kurat Ivan Zupan v St. Petru (Notranjsko) po 3 K, itd. Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.

Poslani našemu uredništvu:

Za kn. škof. šolske zavode: Rodbina Z. iz Britofa mesto venca na grob župniku in prijatelju svojemu vlč. gosp. J. Kerčonu 20 K.

Za družbo sv. Cirila in Metoda: Rodbina Z. iz Britofa mesto venca na grob vlč. g. J. Kerčona 5 K. Bog plačaj!

Razne stvari.

Najnovejše od raznih strani.

Velika stavka delavcev je v Glasgovu na Angleškem. — Dijaki navišji živinozdravniški šoli na Dunaju so razbili predavanje. — Ne prestando dežuje že več dni na Reki. Na morju so veliki viharji. — Do severnega tečaja namereva priti dr. Ščil s podmorsko ladijo. — V Pariz je došla kraljica portugalska, dalje je prišel v Pariz bolgarski knez Ferdinand s svojimi otroci in princezinjo Klementino.

Jedilni vozovi in tretji razred.

Kakor pruske, tako so tudi bavarske železniške uprave sklenile, da od 1. majnika nadalje smejo tudi potniki tretjega razreda med vožnjo uporabljati brez doplačila jedilni voz.

Zdravje prezidenta Stejna. Na besedičenju grofa Sternberga v »Neue Freie Presse« odgovarja pastor Schowalter s pismom, kojega mu je pisala gospa prezidentova: »Okrevanje mojega moža je tako dobro vspevalo, da si je nekoliko preveč domišljeval, in posledica tega je bila, da je tožil, da ga nekaj na glavi teži in da ni mogel spati. Zaukazan mu je bil mir, in skoraj se je počutil zopet boljšega. Ko se mu je bolezen hujšala, smo bili v velikem strahu, a zdaj gre hvala Bogu na boljše. Bolnik okreva kakor preje le počasi. Pa prezident prenaša vse potrpečljivo in z veselim srcem. Vsak dan je prezident kakih šest ur pokonci in v tem času tudi skuša hoditi, a vselej zamore narediti kakih 50 korakov. Tudi roke so mu močnejše, dasi jih ne more še posebno mnogo rabiti.« Sredi maja se misli prezidentova rodbina preseliti v Reichenhall, kakor jim svetujejo zdravniki.

Šuka morilka. Nemški listi poročajo. Neki mlad mož podal se je na zmurneno reko, da bi lovil ribe, toda ni ga bilo nazaj. Ko so drugi dan iskali mladega moža, našli so ga mrtvega na ledu reke. Ko so poskušali mrtvega dvigniti, se je pokazalo, da je bila desna roka v ledu in je led od vseh strani roko zajezil. Razbili so led okrog roke, da bi oprostili roko, toda ko so oprostili roko, so z roko tudi potegnili svitlo 36 funtov težko ščuko, ki se je zagrizla v roko. Videti je bilo, da je mož prebil v led luknjo, skozi katero jo vrgel vado, v katero se je zagrizla ščuka. Ker je bila pa riba prevelika in je ribič ni mogel skozi luknjo potegniti na dan, hotel je ščuko z roko izvleči, toda zaradi premale luknje ni mogel izvleči ribe, in se je, ker se je riba zagrizla tako v njegovo roko, tudi ne oprostiti. Vsled bolečin je revež omedlel in na ledu zmrznil.

Gnjezdo v snegu. V »Wr. Allg. Ztg.« poročajo nekdo — naslednje: Zadnji sneženi meteži so popolnoma zakrili naš vrt Drevesa in grmi pod snegom, grede pod snegom in — sneg je ležal tudi ob kosovem gnezdu. In ptički so se z bali snega in se skrili, še celo vrabci si niso upali na dan. Le kos ni zapusil svojega gnezda, ni mu bilo za svoje življenje, le skrbel je za svoj zarod. Zesredi aprila je bilo v gnezdu pet jajčkov in kosovka jih je pridno valila. A zdaj naenkrat sneg. Pa ona ni odšla iz gnezda, sedela je na jajčkah kot preje ter se bojevala z mrazom na življenje in smrt. Kakor se zdi, celi

dan ni zapustila gnezda, le v jutru ali na večer je mogoče prav za mali čas odšla iz gnezda, pa se hitro spet vrnila, ker kaci ne pomagajo valiti kakor n. pr. lastovke, ki se menjavajo. In dobili smo na vrtu zmrznjene mladiče, pa to je prišlo odtod, ker so — goli mladiči zmrznili pod starico — dva ali tri stopinje mraza zamore ptič v gnezdu se premagati. — In trpeli so tekom tega meseca ptički mnogo mraza, pa drugje še več kot v naših krajih.

Telefonska in brzajavna poročila.

Dunaj, 6. maja. Včeraj je pododsek tiskovnega odseka razpravljal o tem, ako se naj razžaljenje časti po časopisju izloči od porotnih sodišč. Soglasno se je sprejel predlog, da se razprave o razžaljenju privatnih oseb ne vrše pred porotniki, pač pa morajo priti pred porotnike vsa razžaljenja državnih javnih funkcionarjev. Sprejet je bil tudi predlog poslanca Ivčeva, naj ta odločba velja tudi za poslance, občinske odbornike, delegate itd. Tudi danes je imel pododsek sejo.

Dunaj, 6. maja. Dr. Šusteršič in tovariši so včeraj interpelirali g. finanč. ministra, zakaj je finančno ravnateljstvo v Ljubljani odslovilo dva diurnista.

Praga, 6. maja. Iz Budjejevic se poroča, da je dekla Ana Doubek v Tremlesu svojega novorojenega otroka raztrgala na dva dela in ga vrgla psu, ki je otroka pojedel.

Dunaj, 6. maja. Princezinja Lujiza Toskanska po najnovejših določilih ne bo smela prebivati ni v Avstriji ni na Saškem. Na leto bo dobila 30.000 mark. Meseca junija se bo morala ločiti od svoje novorojene hčerke; nekatere vesti pa trdijo, da bi draždanski dvor pač zahteval izročitev otroka, ako bi bil deček, ker je pa otrok ženskega spola, morebiti hčerko pusti materi.

Zagreb, 6. maja. V uredništvu lista „Hrvatsko Pravo“ se je vršila hišna preiskava. Policijski organi so posebno iskali konfisciranih števk. Nekdo je uredništvo denunciral. — Iz Zagorja se poroča o številnih demonstracijah.

Lvov, 6. maja. Ogenj je uničil v Vel. Lubiju 200 hiš, v mestecu Rozdolu pa 100 hiš.

Bruselj, 6. maja. Bolezen bivše meksikanske cesarice Karlote se vedno hujša. Cesarica nič več ne spozna svojih najbližnjih sorodnikov.

Carigrad, 6. maja. V vodilnih turških krogih vlada splošno mnenje, da o izvedbi reform sedaj ne more biti več govora. Mej Turki in kristijani je z vsakim dnevom večja napetost in pričakuje se sedaj skupni nastop velevlasti.

Zavarovalne vesti.

C. kr. priv. zavarovalno društvo
Riunione Adriatica di Sicurtà
v Trstu.

Iz računskega poročila in zaklepa za poslovno leto 1902, kateri se je predložil v obnem zboru tega društva dne 30. aprila t. l. novzamemo sledeče važnejše točke:

Pri sekciji za zavarovanje na življenje vložilo se je ponudb za 47.035.478 — kron zavarovane glavne, izgotovilo pa se je pogodb za K 41.269.204 — zavarovane glavne. Zavarovane gotovine bilo je koncem leta 1902 okroglo **255 milijonov kron** glavne in K 670.060 — rent; čisti oriraščaj proti preteklemu letu znaša tedaj 17.292.404 — kron. Premijskih dohodkov je bilo 10 mil. 957.477 — K, izplačanih je bilo pri zavarovanju na smrt in na doživetje, vstevši rent K 5.096.070 —. **Pomožni premijski rezervi za znižanje obrestne mere** odkazalo se je **K 400.000** — in znaša ista

sedaj K 1.500.000 —. Premijske rezerve in prenosi pri oddelku za zavarovanje na življenje znašajo koncem leta 1902 skupno **K 69.639.167** —.

Premijskih dohodkov v oddelkih za zavarovanje proti elementarnim ne- zgodam (požarom in poškodbam pri prevoznih) vstevši zavarovanja proti tatinskemu ulomu bilo je K 20.907.675 —, vzvratna zavarovanja so veljala 9.393.695 — kron, za škode izplačalo se je — odšteti vzvratnega zavarovanja — K 7.073.901 —. Premijske rezerve v teh oddelkih znašajo **K 12.265.978** — in odšteti vzvratnega zavarovanja K 6.694.368 —.

Vrednost vrednostnih papirjev, kateri so v posesti družbe, se je vsled kurzega zvišanja za K 2.072.042 — povečala in se je ta znesek odkazal **kurzni rezervi**.

Po predlogu ravnateljstva določila so se sledeča odkazila: **K 180.000** — za povišanje razpoložne rezerve oddelka za zavarovanje na življenje (bilanca A) in **200.000 kron** za povišanje razpoložne rezerve bilance B in znaša prvonavedena rezerva sedaj **K 900.000** —, drugonavedena pa 1.200.000 kron. Kot dividenda se je določila svota K 180 — za delnico.

Rezerve društva so se proti poteklemu letu, z ozirom na gori navedena odkazila za K 8.697.057 — povišale in znašajo z 31. decembrom 1902 več nego **82 milijonov kron** in sicer: Premijske rezerve (za lastni račun, t. j. po odbitku vzvratnega zavarovanja) K 69.755.750 —, pomožna rezerva za znižanje obrestne mere K 1.500.000 —, dobitvena rezerva K 7.133.898 — in kurzna rezerva K 3.700.580 —.

Glavni zastop za Kranjsko

Ima tvrdka

Ivan Perdan
v Ljubljani, Cesarja Josipa trg št. 13.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306,2 m, srednji zračni tlak 746,0 mm

Dne	Čas opazovanja	Stanje barometra, v mm.	Temperatura po Celsiusu	Vetrovi.	Nebo	Padačina v 24 urah, v mm.
5	9. zveč.	731.0	12.8	sr. jz.ah.	pol obl.	
6	7. jut.	734.3	9.4	brezvetr.	jasno	0.2
	2. popol.	733.6	19.4	p. m. jz.ah.	sk. obl.	

Srednja včerašnja temperatura 12,3° normale, 12,7°.

Tržne cene v Ljubljani

dne 29. aprila.

Goveje meso l. v. kg	K h	Pšenica . . . 100 kg	K h
Telečje meso . . .	140	Rž . . .	14,60
Prasičje . . . sveže	150	Ječmen . . .	14,50
Koštrunovo meso . . .	90	Oves . . .	14,80
Maslo . . .	220	Ajda . . .	18 —
Mast prasičja . . .	180	Proso, belo, . . .	18 —
Slarina sveža . . .	170	Koruza . . .	15 —
prekajena . . .	180	Krompir . . .	6,60
Jajre, jedno . . .	5	Drva, trda, m ³ . . .	7,00
Mleko, liter . . .	18	mehka, . . .	7,50
Piščanec . . .	150	Seno, 100 kg . . .	7,30
Golob . . .	40	Slama, . . .	6,00
Fižol, liter . . .	24	Pšenična moka št. 1 . . .	27,70
Grah, . . .	35	Koruza . . .	21 —
Leča, . . .	25	Ajdova . . . št. I . . .	36 —

Dunajska borza

dne 6. maja.

Skupni državni dolg v notah . . .	100,75
Skupni državni dolg v srebru . . .	100,55
Avstrijska zlata renta 4% . . .	121,30
Avstrijska kronska renta 4% . . .	101,10
Avstrijska inv. renta 3½% . . .	13,70
Ogrska zlata renta 4% . . .	121,30
Ogrska kronska renta 4% . . .	99,55
Ogrska inv. renta 3½% . . .	92,20
Avstro-ogrsko bančne delnice . . .	16,25
Kreditne delnice . . .	674 —
London vista . . .	239,75
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. v 20 mark . . .	23,43
20 frankov . . .	19,07
Italijanski bankovci . . .	95,20
C. kr. cekini . . .	11,30

Plinati osečki za snaženje parketnih tal dobé se pri tvrdki **BRATA EBERL v Ljubljani**, Franciškanske ulice Vnanja naročila proti povzetju. 524 24 11—9

Lep trgovski lokal

prostornim skladiščem, kletjo in stanovanjem z pripadki je v Trebnjem na najlepšem prostoru nasproti farne cerkve takoj za oddati. 620 2—1

Več izve se pri Ivan Liningerju v Ljubljani Rimska cesta št. 6.

Zahvala.

621 1—1

Za mnogobrojne dokaze iskrenega sočutja povodom bolezni in smrti naše iskreno ljubljene matere, gospe

Marije Povše

posestnice

kakor tudi za številno spremstvo na zadnjem potu drage nam pokojnice izrekamo vsem sorodnikom, znancem in prijateljem priarčno zahvalo.

Posebej se še zahvaljujemo preč. duhovščini, darovateljem krasnih vencev, dragim sosedom, ki so nosili krsto na pokopališče in sploh vsem, ki so kakor koli pripomogli k tako lepemu pogrebu in nas tako tolažili ob naši bridki izgubi. Vsem in vsakemu posebej: Bog plačaji!

Štepanja vas, 5. maja 1903.

Žalujejoči ostali.

Zahvala.

633 1—1

Za vso iskreno sočutje, izkazano mi povodom smrti moje preljubljene soproge, matere in sestre, gospe

Ane Kemperle

kakor tudi za mnogoštevilno spremstvo pri pogrebu izrekam vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in drugim udeležnikom osobito gg. trgovcem mojo najiskrenejšo zahvalo.

J. Kemperle.

Vabilo

na

III. redni občni zbor

Vzajemne zavarovalnice

proti požarnim škodam in poškodbam cerkvenih zvonov v Ljubljani

kateri se bode vršil

dne 8. maja 1903 ob 3. uri popoldne v društvenih prostorih.

DNEVNI RED:

1. Računsko poročilo nadzorništva.
2. Poročilo revizorjev.
3. Odobrenje letnega računa za l. 1902.
4. Prememba pravil.
5. Dopolnilna volitev nadzorništva.
6. Slučajnosti.

Predsednik nadzorništva.

V zmislu § 31. je drugi občni zbor sklepčen ne glede na to, katere osebe, ali koliko članov je navzočih. 619 2—1

Prostovoljna razprodaja.

Prostovoljno se razprodajo v Ljubljani hiša v Kolodvorskih ulicah, v kateri se nahaja več let prav dobro obiskovana gostilna, gospodarska poslopja, njive, travniki in gozdi. —

Nekatere parcele so vsled svoje ugodne lege pripravne za stavbišča. Hiša je pripravna tudi za vsako drugo obrt. Plačilo po dogovoru. 612 3—1

Pojasnila v pisarni g. dr. Albina Kapus, odvetnika v Kolodvorskih ulicah št. 35.

1. avgust

V novozgrajeni hiši v Sodnijski ulici med ogejskima hišama gg. Čudna in Hribarja, oddati je za

6 pritličnih prostorov za prodajalnice ali pisarne.

4 stanovanja s 4 in 6 sobami z vsem komfortom v I. in II. nadstropju.

3 stanovanja v III. nadstropju s 3 sobami.

597 2

8 stanovanj z 2 sobama v dvo-riščnih traktih.

Pojasnila daje kamnosek **Alojzij Vodnik.**

Angeljnovi milo

Marzeljsko (belo) milo

z znamko

S

Jamčeno čisto jedro (Kern-) milo! 449 104—11

sta najbolj koristni

štedilni mili

za hišno rabo.

Dobivate jih po specerijskih štacunah!

Pavel Seemann

izdelovatelj mila in čebelno-voščenih sveč v Ljubljani.

Štedilno milo z znamko „jalen“

je izredno dobre kakovosti, je jako izdatno in z jamčeno čisto.

62 25-16

Paziti je na
gorenjo
varstveno
znamko.

Naprodaj je po vseh boljših prodajalnicah takega blaga.

Prva tovarna koles (bicikljev) Iv. Puch v Gradcu

katere sloviti izdelki so dosedaj še vedno najboljši in neprekosljivi
ter zavarovani z oblastveno vpisano znamko I. Puch v Gradcu
podelila je

glavno zastopstvo za celo Kranjsko
strokovnjaku gospodu

Fran Čuden v Ljubljani

pri katerem so vsakemu na vpogled razpostavljeni razni modeli.

341 9

Razglas.

562 3-3

Za zgradbo enorazredne ljudske šole na Vrhpolju pri Moravčah razpisu
jejo se naslednja dela:

1. zidarska	cenjena . 7052 K 24 h	6. pleskarska	cenjena . 250 K 83 h
2. kamnoseška	" . 383 " 80 "	7. slikarska	" . 62 " 58 "
3. mizarska	" . 1137 " — "	8. lončarska	" . 270 " — "
4. ključavničarska	" . 745 " 50 "	9. steklarska	" . 161 " 18 "
5. kleparska	" . 363 " 10 "		

ki se bodo oddajala po manjšalni cenzuri

dné 14. maja ob 11. uri dopoldne v župnišču na Vrhpolju;

ali po pismeni ali ustmeni ponudbi proti 5 % varščini. Načrti s proračunom so na vpogled
v župnišču na Vrhpolju.

Ignac Cerar,

predsednik krajnega šolskega sveta.

Kmetiška posojilnica ljubljanske okolice,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo,

v Ljubljani, Marije Terezije cesta hiš. št. 1,

v Knezovi hiši,

obrestuje hranilne vloge po

110 95-47

4¹/₂ odstotka

brez odbitka rentnega davka, katerega posojil-
nica sama za vložnike plačuje.

Uradne ure, razun nedelj in praznikov, vsaki dan
od 8. do 12. ure dopoldne.

Poštnega hranilničnega urada št. 828.406,

Telefon štev. 57.

Stavbeno podjetje Fr. Trumler in K. Lachnik, arhitekta in stavbenika.

Jemljeta si čast naznaniti, da je njuni birô za razna stavbena in
vodovodna dela od 4. maja t. l. naprej v knezoškofijski palači
pri tleh na desno.

589 3-2

Darila za birmance.

Največjo zalogo in najnižje cene
švicarskih ur, zlatnine in srebrnine
na drobno in debelo ima

603 8-1

Franc Čuden

v Ljubljani, Mestni trg,

urar, trgovec, delničar prve švicarske zadruge tovarn ur „Union“,
zalagatelj c. kr. dolenske železnice.

Nekaj predmetov iz cenika, ki se na zahtevanje pošilja brezplačno:

Št. 422. Zlati double-uhani
gld 1.50
Zlati, 14 kar. gld. 3.50.

Št. 472. Prstan, novo zlato
gld 2.30 do 2.80
Zlato, 14 kar gld 5 do 6.50

Št. 435. Zlati double-uhani
90 kr. do gld. 1.20.
Zlati, 14 kar gld. 2.60—3.40

Št. 290. Srebrna cil.-rem.
ura s 6 kamni gld. 4.75
do 5.50.

Št. 302. Zlata cil.-rem. ura
z 10 kamni in dvojnimi
pokrovom gld 25 do 30
do 32

Št. 293. Srebrna cil.-rem.
ura z 10 kamni gld. 9
do 11.

Št. 430. Zlati uhani, 14 kar.
s finim kamnom in per-
lami gld. 4—6.

Štev. 381. Srebrn obesek
30 do 40 kr.

Št. 437. Zlati double-uhani
gld. 1.15
Zlati, 14 kar., močni gld. 3
do 3.80.

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanja za izgube pri šrebanjih, pri izžrebanju najmanj-
šega dobitka. — Promese za vsako šrebanje.
Kulturna izvršitev naročil na borzi.

Menjarična delniška družba

„MERCUR“
I., Wallzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strobelgasse 2.

Pojasniti v vseh gospodarskih in finančnih
stvarih, potem o kursnih vrednostih vseh špekulacijskih
vrednostnih papirjev in vestni nasveti za doseg kolikor
je mogoče visokega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih
glavnih.

134 193